

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะ เจตคติ ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล
บนหอผู้ป่วยมีผลต่อทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2
The Relationships between perceptions of competence, Attitudes, and
Satisfaction in Nursing Practice Affecting the Practice skills of Second-Year
Nursing Students.

ธัญญาสิริ ธัญยสวัสดิ์¹ ณัชชา ตระการจันทร์² นพารินทร์ นวลไธสง³
Thanyasiri Thanyasawat¹ Natcha Trakanjan² Naparin Nualthaisong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สมรรถนะ เจตคติ ความพึงพอใจหลังการฝึกปฏิบัติการพยาบาล และความสัมพันธ์ระหว่างผลการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจและทักษะปฏิบัติการพยาบาลหลังจาก การฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาลปีการศึกษา 2564 ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชธานีอุบลราชธานีและวิทยาเขตอุดรธานี จำนวน 154 คนเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบ แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้รวบรวมประกอบด้วย 1) แบบวัดการรับรู้สมรรถนะของตนเอง 2) เจตคติ 3) แบบวัด ความพึงพอใจ 4) แบบวัดทักษะของการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2565 เก็บข้อมูลหลังจากการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยสิ้นสุดแล้ว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้สมรรถนะตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D=.41)
2. ค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D=.47)
3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D=.50)
4. ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปฏิบัติการปฏิบัติการพยาบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D=.45)
5. ผลความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจ มีผลต่อทักษะการปฏิบัติการพยาบาล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.01

คำสำคัญ การรับรู้, สมรรถนะ, เจตคติ, ความพึงพอใจ, การฝึกปฏิบัติการพยาบาล

¹ อาจารย์, สาขาการพยาบาลพื้นฐาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

² อาจารย์, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และสูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

³ อาจารย์, สาขาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ธัญญาสิริ ธัญยสวัสดิ์, thanyasiri140955@gmail.com

รับเมื่อ 28 สิงหาคม 2565 แก้ไข 11 ตุลาคม 2565 ตอรับเมื่อ 28 ตุลาคม 2565

Abstract

The purpose of this research were to study the level of nursing students self-perceived competency, attitude and self-satisfaction, after their hospital practicum. Further, it studied the relation between the student's self-perception of their self-efficacy, attitude and self-satisfaction and their actual, observed nursing skills, following the completion of their nursing practice in a hospital setting and used in the research were 154 second-year nursing students in the 2022 academic year. They were students of the faculty of nursing of Ratchathani University and Udonthani Campus. A total of 154 people were all sample groups who answered the questionnaire. The research instruments were: formats to evaluate self-faculty perception, attitudes, satisfaction and practice skills. The research was conducted from March to May, 2022. Data were collected after the nursing practice on the patient wards were completed.

The research findings were as follows:

1. The average of the perceived competence of the subjects was at a high level. (\bar{X} = 4.13, S.D= .41).
2. The average of the attitudes towards the nursing practice on the patient wards was a high level (\bar{X} =4.39, S.D= .47).
3. The average of the satisfaction in the nursing practice on the wards was at a high level (\bar{X} =4.19, S.D= .50).
4. The average of the overall nursing practice was at a high level (\bar{X} =4.26, S.D= .45).
5. The relations between the perceived competence, attitudes, and satisfaction affected the nursing skills was statistically significant at the .01 level

Keywords: Perception, Competency, Attitude, Satisfaction, Nursing Practice

บทนำ

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพด้านสุขภาพที่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ประชาชนมีสุขภาพ อนามัยที่ดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจรวมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นในการให้บริการทางการแพทย์ พยาบาลจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล ดังนั้นสถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญ กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ สมรรถนะ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ให้ครอบคลุม ความรู้ทักษะ ความสามารถของแต่ละบุคคลในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งแสดงให้เห็น ถึงพฤติกรรมความรู้เจตคติบุคลิกภาพที่ดีต่อการปฏิบัติงานนั้น องค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ(Skill) ทศนคติ(Attitude) บุคลิกประจำตัวของบุคคล (Traits) และแรงขับภายใน (Motives) จากงานวิจัยของกล้าเผชิญ โชคบำรุง และจินตนา สุวิทวัส.(2564, น.74) กล่าวถึงสมรรถนะว่า ความรู้ ทักษะความสามารถ ของแต่ละบุคคลในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการจัดหลักสูตรหรือการจัดการ เรียนสอน สำหรับรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล ควรคำนึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถพัฒนา สมรรถนะทางการแพทย์เพื่อฝึกทักษะการพยาบาลให้ถูกต้องตามหลักการ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยและไม่เกิดเหตุการณ์ ไม่พึงประสงค์ต่อผู้รับบริการในระหว่างที่ฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย การฝึกปฏิบัติการเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุน นักศึกษาให้มีความคิดอิสระส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีความรู้ในการ แก้ปัญหาและการตัดสินใจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง วิรดา อรรถเมธากุล และดวงแข พิทักษ์สิน (2561,น.149) พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ต้องนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับในชั้นเรียนไปใช้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งเป็นการฝึกให้การดูแล ขั้นพื้นฐานอย่างเป็นองค์รวมแก่บุคคลและครอบครัวได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยการใช้กระบวนการพยาบาล การที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จในการศึกษาวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานได้นั้นนักศึกษาต้องรับรู้สมรรถนะตนเอง ในการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาต้องกระทำกับมนุษย์ จึงจำเป็นต้องมีความพร้อมก่อนการที่ จะฝึกปฏิบัติในด้านต่างๆ ที่สำคัญได้แก่ความพร้อมด้านความรู้ การทำงานเป็นทีมการศึกษาด้วยตนเองและด้านเจตคติ

ต่อการปฏิบัติ เหล่านั้นเป็นปัจจัยสำคัญก่อนที่จะช่วยเอื้ออำนวยให้การฝึกปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาได้ ดังนั้นการรับรู้สมรรถนะตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญ จะทำให้การตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของคนที่กระทำพฤติกรรมบรรลุตามกำหนดไว้ในด้านการวางแผนร่วมกันได้เรียนรู้ร่วมกันได้อย่างไร และสอดคล้องกับงานวิจัยของกล้าเผชิญโชคบำรุงและปาริชาติ วงศ์ก้อม (2564, น.83) กล่าวไว้ว่า การรับรู้ที่ได้จากการสอนแบบบรรยาย การสาธิตและทดลองปฏิบัติทำให้เรียนรู้กระบวนการคิด การตัดสินใจการแก้ปัญหา การรับผิดชอบในการเรียน การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการจะส่งผลให้มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางการพยาบาลได้ดีรวมถึงมีความพยายามในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดอย่างต่อเนื่องแต่อย่างไรก็ตาม หากนักศึกษาพยาบาลรับรู้สมรรถนะทางการพยาบาลตนเองต่ำจะส่งผลให้มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางการพยาบาลได้น้อยทำให้เกิดความเครียดและไม่มีความสุขในการฝึกปฏิบัติต่อไปได้

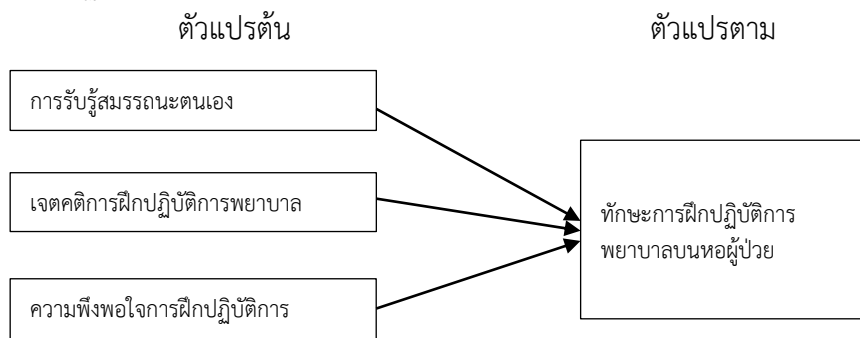
แต่อย่างไรก็ตามในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ไม่ใช่เพียงการดูแลช่วยเหลือตามอาการของโรค การพยาบาลที่มีคุณภาพอย่างจะต้องเป็นการพยาบาลแบบองค์รวมจะต้องใช้ความคิดวิจารณ์ญาณ การคิดวิเคราะห์ถึง สภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง หัวใจของความปลอดภัยของผู้ป่วยก็คือ การป้องกันความผิดพลาดในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยสอดคล้องกับงานวิจัยของสายสมร เฉลยกิตติและคณะ (2557, น.69) พบว่า การดูแลผู้ป่วยให้เกิดความปลอดภัยต้องอาศัยความรู้ด้านความปลอดภัยผู้ป่วยเพื่อการส่งเสริมความปลอดภัยผู้ป่วย ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การนิเทศของอาจารย์พยาบาลอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ เจตคติและพฤติกรรม (KAP) ของ Bloom (1964, P.371) เป็นแนวคิดที่ได้นำมาใช้ในการศึกษาวิจัย เนื่องจากมีความเชื่อว่าหากบุคคลมีความรู้มีเจตคติที่ดีและสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากการฝึกซ้อมอย่างดีแล้วในห้องปฏิบัติการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก็จะเกิดประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้สมรรถนะ เจตคติ ความพึงพอใจ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลหลังจากฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยเสร็จสิ้นแล้วของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชธานี อุบลราชธานีและวิทยาเขตอุดรธานี เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจ และทักษะการฝึกปฏิบัติการพยาบาลหลังจากการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจและทักษะปฏิบัติการพยาบาลหลังจากการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยใช้แนวคิด ทฤษฎี Albert Bandura โดย Bandura ศึกษาความเชื่อ ของบุคคลเรื่องความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วย ความสามารถตนเอง (Self -efficacy) ประกอบด้วย ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ B คือ พฤติกรรมอย่างใด อย่างหนึ่ง P คือ องค์ประกอบของบุคคลและ E คือ องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม ที่ทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันนั้นมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจ มีผลต่อทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล (ภาพที่1)

ภาพที่1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิ์และจริยธรรมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี เลขที่ :IRB RTU UD 03-09-2564 วันหมดอายุวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2565 พิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมวิจัยโดยอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัยและประโยชน์ของการศึกษาวิจัย ข้อมูลจะนำเสนอและการเผยแพร่ผลการวิจัยทำในภาพรวม

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ บรรยายและหาความสัมพันธ์

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาลชั้นปี 2 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี อุดรธานี จำนวน 82 คน และวิทยาเขตอุดรธานี จำนวน 72 คน รวม 154 คน โดยเป็นผู้ที่สอบผ่านรายวิชาทุกรายวิชาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2564 ใช้จำนวนทั้งหมดเป็นตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม ให้ตัวอย่างเป็นผู้ตอบประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพศ เจตคติต่อวิชาชีพ
 2. แบบวัดการรับรู้สมรรถนะตนเอง ประยุกต์มาจากแบบสอบถาม ของศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง วิรดา อรรถเมธากุล และดวงแข พิทักษ์สิน (2561, น.147-163) จำนวน 20 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราวัดประมาณค่าแบบของ Likert's แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ
 3. แบบวัดเจตคติต่อการฝึกปฏิบัติ ประยุกต์มาจากแบบสอบถาม ของพิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ (2561, น.35-44) จำนวน 23 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราวัดประมาณค่าแบบของ Likert's 5 ระดับ
 4. แบบวัดความพึงพอใจ ประยุกต์มาจากแบบสอบถามของพิศมัย เสรีขจรกิจเจริญและบุญธรรม กิจปรีดา บริสุทธิ (2561, น.35-44) มาใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราวัดประมาณค่าแบบของ Likert's 5 ระดับ
 5. แบบวัดทักษะในการฝึกปฏิบัติ ประยุกต์มาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 เรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 72 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราวัดประมาณค่าแบบของ Likert's 5 ระดับ
- เกณฑ์เกณฑ์การประเมินแบ่งระดับความคิดเห็นของการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติดี ความพึงพอใจ และทักษะในการฝึกปฏิบัติ ใช้เกณฑ์เดียวกันโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2553, น.103) คือค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงระดับมากค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) ดังนี้ แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะตนเอง เท่ากับ .90 แบบสอบถามเจตคติ เท่ากับ .95 แบบสอบถามความพึงพอใจเท่ากับ .90 แบบสอบถามทักษะการปฏิบัติการพยาบาล เท่ากับ .85 จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยง กับนักศึกษาพยาบาลที่มีคุณสมบัติเหมือนตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 30 ราย (แห่งละ 15 คน) ในการศึกษาคำนวณหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือได้ค่าดัชนีแอลฟาของ Cronbach ของการรับรู้สมรรถนะเจตคติความพึงพอใจและทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเท่ากับ .89, .90, .91, .88 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยราชธานีอุบลราชธานี และวิทยาเขตอุดรธานี ชั้นปีที่ 2 โดยผู้วิจัยคัดเลือกตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง จำนวน 154 คน เก็บข้อมูล ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565 ผู้วิจัยได้ทำการ ประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยผ่านประธานชั้นปีเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ มีการพิทักษ์สิทธิ์ของตัวอย่าง โดยการเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปตามความสมัครใจ เมื่อเสร็จสิ้นการตอบแบบสอบถาม ทีมผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะตนเอง แบบสอบถามเจตคติ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบสอบถามทักษะการปฏิบัติการ วิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจ มีผลต่อทักษะการปฏิบัติการพยาบาล โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปพบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 95.5 เพศชายร้อยละ 4.5 ด้านเจตคติต่อวิชาชีพพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90, S.D = .30$)

การรับรู้สมรรถนะตนเองของนักศึกษาพยาบาลเห็นว่าส่วนใหญ่พบว่า มีการรับรู้สมรรถนะตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, S.D = .41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ จะรู้สึกภูมิใจในตนเองมากถ้าสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างถูกต้องในครั้งแรก รองลงมาพบว่าสามารถสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งชมตนเองทุกครั้งเมื่อทำงานได้ สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย มีความรู้สึกภูมิใจเมื่อมีอาจารย์ดูแลใกล้ชิด เพราะจะได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องและนักศึกษาพยาบาลสามารถสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกปฏิบัติ

เจตคติต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.39, S.D = .47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นเจตคติอยู่ในระดับดีมากที่สุดได้แก่ นักศึกษาพยาบาลมีการแต่งกายถูกระเบียบ ในการเข้าฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ มีความซื่อสัตย์รองลงมา ได้แก่ เป็นผู้ไว้วางใจได้ไม่ทุจริตในหน้าที่ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เปิดเผยร่างกายของหุ่นจำลอง เปิดเผยเฉพาะที่ต้องการใช้ในการฝึกปฏิบัติจริง ให้การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยปฏิบัติกับหุ่นจำลองเสมือนมนุษย์ที่กำลังป่วย ด้วยความ นุ่มนวล มีความเสียสละ อดทน มีความอดกลั้น มีความตั้งใจฝึกปฏิบัติโดย คำนึงถึงความถูกต้องปลอดภัยกับเพื่อนร่วมงาน

ความพึงพอใจต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, S.D = .51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ อาจารย์นิเทศผู้สอนการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความรู้หลากหลายและมีความชำนาญในแต่ละทักษะ อาจารย์ผู้สอนประจำกลุ่มในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาเอาใจใส่ในการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจจากอาจารย์และเพื่อน ๆ ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล เจ้าหน้าที่ประจำให้คำแนะนำและให้การสนับสนุนอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

ทักษะการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26, S.D = .45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้การพยาบาล ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา และนักศึกษามีทักษะด้านการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับมาก

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็น ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนของการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจและทักษะการปฏิบัติการพยาบาล (n=154)

ตัวแปร	ระดับคะแนน		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D	
การรับรู้สมรรถนะตนเอง	4.13	.41	มาก
เจตคติ	4.39	.47	ดีมาก
ความพึงพอใจ	4.19	.50	มาก
ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล	4.26	.45	สูงมาก
ภาพรวม	4.25	.42	มาก

จากตารางที่ 1. แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ย คะแนนโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D= .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจและทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ ความพึงพอใจและทักษะการปฏิบัติการพยาบาล (n=154)

ตัวแปร	ทักษะการฝึกปฏิบัติการพยาบาล				
	ค่าเฉลี่ย	S.D	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์
การรับรู้สมรรถนะตนเอง	4.13	.41	.759	.000	ปานกลาง
เจตคติ	4.39	.47	.788	.000	ปานกลาง
ความพึงพอใจ	4.19	.50	.785	.000	ปานกลาง

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าทักษะการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์กับการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ และความพึงพอใจและอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การรับรู้สมรรถนะตนเองพบว่าการรับรู้สมรรถนะของนักศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งอภิปรายได้ว่านักศึกษา มีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอย่างมีแบบแผน เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาปฏิบัติและเทคนิคการพยาบาล เป็นรายวิชาภาคปฏิบัติที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย เป็น การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ ในการพยาบาลแก่ผู้ป่วยในสถานการณ์ได้จริง และได้ลงมือปฏิบัติกับผู้ป่วยได้จริงและเกิดการเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญา เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและทักษะการปฏิบัติ การพยาบาล ทางมหาวิทยาลัยราชธานี ได้เตรียมความพร้อมนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและ จัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเป็นอย่างดี โดยมีการวางแผนและเตรียมการสอนที่ดีมีการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียน การสอนการวัดและการประเมินผลภาคปฏิบัติที่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง วิธดา อรรถเมธากุล และดวงแข พัทธสิน (2561, น.157) ที่กล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายนั้นผู้เรียน และผู้สอนต้องมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีการวางแผนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายขั้นตอนการฝึกปฏิบัติตลอดทั้งการประเมินผล การฝึกปฏิบัติงานผู้สอนและเตรียมตนเองในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปานทิพย์ ปุณณานนท์ และทัศนีย์ เกริกกุลธร (2554, น.50) พบว่า ความรู้พื้นฐานเดิมหรือความรู้ทางภาคทฤษฎีจะต้อง ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะทางการพยาบาลและช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และคุณภาพยิ่งขึ้น

ระดับเจตคติต่อการฝึกปฏิบัติการพยาบาล หลังจากการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพบว่า อยู่ในระดับดีถึงดีมากกว่า เจตคติในข้อมูลทั่วไปที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอภิปรายได้ว่าเจตคติเป็นท่าทีความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับซึ่งจะช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ดี และส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีทั้งนี้ต้องมีความพร้อมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้ศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย และช่วยลดความวิตกกังวลขณะฝึกภาคปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมรัตน์ หัตถ์และปริญญา แก้วสงค์ (2562, น.367) พบว่า ระดับเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เป็นเพราะเห็นความสำคัญของความปลอดภัยผู้ป่วยและเชื่อว่าการจัดระบบความปลอดภัยในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญและสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริจิตร จันทร และธัญลักษณ์ บรรลือชิตกุล (2555, น.41) พบว่า ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการดูแลผู้ป่วยมากที่สุดคือรู้สึกภูมิใจเต็มใจ และตั้งใจที่ได้ช่วยเหลือผู้ป่วยให้ดีขึ้นมีความสุขที่ได้ดูแลผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกว่าเป็นงานที่เสียสละทำด้วยความรักและต้องมีความรับผิดชอบอย่างมาก

ระดับความพึงพอใจพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่าการสร้างสัมพันธ์ภาพและความคุ้นเคยกับอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย โดยแจกคู่มือการเรียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษาศึกษาทบทวนก่อนล่วงหน้า และปฐมนิเทศก่อนการฝึกปฏิบัติโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน รวมทั้งการเตรียมด้านความรู้ด้านเจตคติ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลให้พร้อมต่อการฝึกปฏิบัติงาน การนำประสบการณ์ที่ดีทำให้เกิดทัศนคติที่สอดคล้องกับงานวิจัย ของศุภรัตน์ แจ่มแจ่ม และคณะ (2561, น.155) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก ในเรื่องรู้สึกว่าคุณครูดูแลเอาใจนักศึกษามากเป็นอย่างดียิ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่านักศึกษาผ่านการเรียนวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลทั้งทฤษฎีและภาคทดลองเสร็จสิ้น โดยในภาคทดลองได้มีการกำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติทักษะภายหลังการเรียนในแต่ละทักษะ และด้านอาจารย์ผู้สอนประจำหอผู้ป่วยหรือเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยด้านความเพียงพอ และความหลากหลายของหัตถการทำให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีอีกทั้งได้รับการเอาใจใส่จากอาจารย์ประจำหอผู้ป่วยเป็นอย่างดีทำให้นักศึกษารู้สึกปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของปานทิพย์ บุราณนที และทัศนีย์ เกริกกุลธร (2554, น.53) พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ทางบวกต่อสมรรถนะของนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้สอนส่งเสริมให้เกิดผลดีต่อนักศึกษามีความพร้อมในการนำความรู้พื้นฐานเดิมทางการพยาบาลถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะทางการพยาบาลและช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติความพึงพอใจ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง พบว่าการรับรู้สมรรถนะตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับเจตคติความพึงพอใจ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 อภิปรายได้ว่า เมื่อเจตคติเพิ่มขึ้น การรับรู้สมรรถนะทางการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมรัตน์ หัตถ์ และปริญญา แก้วสงค์ (2562, น.366) พบว่าเจตคติกับการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกทั้งนี้เป็นเพราะว่าพยาบาลวิชาชีพมีเจตคติต่อความปลอดภัยผู้ป่วยอยู่ในระดับดีถึงดีมากและสอดคล้องกับงานวิจัย ของสุนทร บุญบำเรอ (2557, น.90) พบว่า ทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา เนื่องจากพยาบาลมีทัศนคติความปลอดภัยในการทำงานในระดับดีถึงดีมากส่งผลให้มีพฤติกรรมความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับเพิ่มพูนทักษะการดูแลผู้ป่วยปลอดภัย โดยจัดทำเป็นรูปแบบของการวิเคราะห์กรณีศึกษาจากสถานการณ์จริง เพื่อส่งเสริมทักษะในการดูแลผู้ป่วยปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยความสัมพันธ์ผลการรับรู้สมรรถนะตนเอง เจตคติ และความพึงพอใจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กล้าเผชิญ โชคบำรุง,ปาริชาติ วงศ์ก้อม, จินตนา สุวิทวัส. (2564). การรับรู้สมรรถนะตนเองทางการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลสุขภาพผู้ใหญ่นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 44(2), 72-84.
- Shokebumroong, K., Wonggom, P., Suwittawat, C. (2021). Self- Perceived Nursing Competencies of The Second-Year Nursing Students in Adult Health Nursing Practice Course I at The Faculty of Nursing, Khon Kaen University. *Journal of Nursing Science & Health*, 44(2), 72-84. [in Thai]
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Srisa-ard, B. (2010). *Basic Research*. Bangkok: Suweeriyasan. [in Thai]
- ปานทิพย์ ปุราณนท์ และทัศนีย์ เกริกกุลธร. (2554). ปัจจัยทำนายสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 29(2), 47-55.
- Poorananon, P. and Kirkgulthorn, T. (2011). Factors Predicting Nursing Student's Competency in Evidence-Based Nursing. *Journal of Nursing Science*, 20(3), 147-163. [in Thai]
- บุญยารัตน์ หัตถกัและปริญญา แก้วสงค์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และการรับรู้ทักษะทางการพยาบาลตามหลักการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจ. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 20(2), 360-369.
- Huttakee,P and Kaewsongk, P. (2019). The Relationship Between The Knowledge, Attitude, and Perceived Nursing Skill Based on Patient Safety of Professional Nurses in Police General Hospital. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 20(2), 360-369. [inThai]
- พิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ และบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2561). การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพการสาธารณสุขของนิสิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 13 (1), 35-44.
- Serekatornkicharoen, P. and Kijpredarborisuthi, B. (2018). A Study on Changes in attitudes Toward The Public Health Profession of Students at Faculty of Public Health, Burapha University. *The Public Health Journal of Burapha University*, 13(1), 35-44. [inThai]
- ศิริจิตร จันทร และธัญลักษณ์ บรรลิจิตกุล. (2555). ความพร้อมในการฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. *วารสารพยาบาลสภากาชาดไทย*, 5 (1), 32-45.
- Janton, S and Bunlikitkul, T. (2012). Readiness to practice in the Fundamentals of Nursing Practicum Among Nursing Students at The Thai Red Cross College of Nursing. *Thai Red Cross Nursing Journal*, 5(1), 32-45. [inThai]

- ศุภรัตน์ แจ่มแจ่ม, วิรดา อรรถเมธากุล และดวงแข พิทักษ์สิน. (2561). ผลของการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย อย่างมีแบบแผนสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 20(3), 147-163.
- Jamjang, S., Atthamaethakul, W., Phithaksin, D. (2018). The Effect of Readiness Preparation for Nursing Practice in Ward of 2nd year Nursing students, Borommarajonani College of Nursing Ratchaburi. *Journal of Science and Technology UbonRatchathani University*, 20(3), 147-163. [in Thai]
- สายสมร เฉลยกิตติ, พรนภา คำพราว และ สมพิศ พรหมเดช. (2557). ความปลอดภัยของผู้ป่วยกับคุณภาพบริการพยาบาล. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(2), 67-70.
- Chaleoykitti, S., Kamprow, P., Promdet, S. (2014). Patient Safety and Quality of Nursing service. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 15(2), 66-70. [inThai]
- สุนทร บุญบำเรอ. (2557). พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพยาบาล ในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา*, 2 (2), 82-92.
- Boonbumroe, S. (2014). Work Safety Behaviors of Nurse in Maharat Nakhon Ratchasima Hospital, Nakhon Ratchasima. *The Journal of Baromarajonani College of Nursing Nakhonratchasima*, 20(2), 82-92. [in Thai]
- Bloom, B.S. (1964). *Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. Handbook II: Affective Domain*. New York: David McKay.